

ISKUSTVA IZ RATA U KOREJI

KRUŽNA ODBRANA LAKE PA ARTILJERIJE

U svom članku pod gornjim naslovom¹⁾ pisac, kroz analizu jednog veoma interesantnog ratnog događaja koji se desio u blizini rezervoara Čosan u Severnoj Koreji, ukazuje na mere koje treba predvideti pri organizaciji kružne odbrane lake PA artiljerije, kako bi se izbegli gubici od dejstva infiltrirajućih jedinica. To infiltriranje primenjivali su Severnokorejci i Kinezi u Korejskom ratu veoma često, a naročito noću. U slučajevima kada nisu bile preduzete sve mere za odbranu od napada sa zemlje noću, uspeh infiltrirajućih jedinica bio je znatan.

U navedenom članku reč je o jednomvodu lake PA artiljerije od 4 samohodna oruđa 40 mm M19 (dvocevni), koji je u svom sastavu imao i samohodna oruđa 12,7 M16 (četvorocevni). Zadatak voda je bio da sadejstvuje jednom divizionu poljske artiljerije, koji je od istočne obale Koreje izvršio dnevni marš u rejon rezervoara Čosan, radi podrške jednog bataljona koji je smenio mornaričke jedinice. Ovaj je bataljon imao zadatak da organizuje kružnu odbranu na položajima severno od rezervoara Čosan. Prema dobijenim podacima od mornaričkih jedinica, neprijatelja nije bilo nigde u okolini na udaljenju od položaja oko 8—10 km.

S obzirom na situaciju, vod je krajem dana bio raspoređen na položaje sa kojih je vršio obezbeđenje divizionu poljske artiljerije i KM divizionu, i to: za svaku bateriju po jedno odeljenje M19 i M16, jedno odeljenje za odbranu KM, a jedno oruđe M19 ostalo je pod neposrednom komandom komandira voda.

Pošto od strane komandanta jedinice koja je organizovala odbranu nisu preduzete mere u pogledu izviđanja neprijatelja, to raspored odeljenja i oruđa M19 i M16 nije izvršen tako da bi se u toku noći, u slučaju iznenadnog neprijateljskog napada, mogla otvoriti vatra iz više oruđa (pešadiskog, artiljerijskog i PA artiljerije) i ostvariti vatreno sadejstvo, već je raspored ostao kakav je bio predviđen u toku dana.

Zbog ovakvog rasporeda i preduzetih mera u pogledu izviđanja neprijatelja i organizacije odbrane za slučaj iznenadnog napada neprijatelja u toku noći, došlo je do gubitaka kod jednog odeljenja lake PAA, jer je neprijatelj uspeo da se pred zorom uklini i neposredno napadne na oruđe 40 mm i 12,7 mm. Pored toga, neprijatelj je uspeo da se uklini na više mesta i da neposredno napadne i sredstva vuče poljske artiljerije. Veza i obaveštavanje nisu bili u potpunosti pripremljeni; tako, naprimer, veza između komandira voda i odeljenja koje je bilo napadnuto nije funkcionisala. U toku dalja tri dana i noći preduzete su sve mere za kružnu odbranu svih elemenata borbenog rasporeda. Raspored svih sredstava podešen je tako da su svi dalji pokušaji neprijatelja sa napadom infiltrirajućih jedinica bili osujećeni i neprijatelj, ukoliko je pokušao, pretrpeo je teške gubitke.

Analizirajući detaljno pojedine faze događaja kružne odbrane u rejonu rezervoara Čosan, pisac izvodi nekoliko veoma korisnih zaključaka:

1) Pri organizaciji kružne odbrane potrebno je da artiljerija bude grupisana tako da čini jaku otpornu tačku za odbranu sa zemlje, ali ovo grupisanje treba da omogućava dejstvo u svim pravcima i uzajamnu podršku. Ukoliko su artiljerijske jedinice rasturene i uzajamna podrška slaba, organizacija otpora biće znatno slabija.

U navedenom slučaju dobar primer uzajamnog potpomaganja bio je između oruđa 40 i 12,7 mm, koja su bila na manjim rastojanjima jedan od drugoga, a između

¹⁾ Perimeter Defense for LAAA, by Capt. James Von K Ladd, *Antiaircraft journal*, mart-april 1954.

njih je bilo obezbeđeno uzajamno potpomaganje, tako da su napadi neprijatelja bili osujećeni.

2) Da bi se povećala dubina kružne odbrane svaki element položaja mora biti uređen tako da se, u slučaju napada neprijateljskih infiltrirajućih jedinica, sam može braniti. Stoga se za samoodbranu mora urediti KM, centar za upravljanje vatrom, mesto sredstava vuče i dr.

3) Plan vatre svih sredstava mora biti koordiniran. U ovom slučaju, da je prve noći bila ostvarena koordinacija vatre između pešadiskog, artiljeriskog i naožužanja lake PAA, kao što je to bilo ostvareno sledećih dana i noći, bile bi izbegnute mnoge žrtve.

Ako pri organizaciji kružne odbrane ne može da bude obuhvaćena neka ključna tačka, onda planskom vatrom svih sredstava treba onemogućiti neprijatelju da je posedne i koristi. Uopšte, plan vatre treba da je takav da se na svaku tačku kružne odbrane može otvoriti vatra najmanje iz dve vrste oruđa. Ovo se najbolje postiže centralizovanim komandovanjem i radi ovoga treba organizovati centar za koordinaciju vatrene podrške. Pored ovoga, u kružnoj odbrani je naročito važno da se može ostvariti manevar vatrom svim vatrenim sredstvima. Kada je rejon koji se brani potpuno okružen, manevar pešadijom je otežan te vatra postaje osnovno sredstvo u rukama komandanta jedinice. Radi ovoga, pri kružnoj odbrani treba težiti stvaranju rezerve od izvesnog broja oruđa, koja će se upotrebiti kada neprijatelj izrazi pravac napada.

4) Svaki plan kružne odbrane mora da sadrži i plan PT odbrane, jer će neprijatelj svaki uspeh koristiti i za upotrebu oklopnih jedinica.

Pri tome treba sprovesti: — blagovremeno obaveštavanje; upotrebu minskih polja; pravilan izbor položaja zemaljske i PAA; upotrebu prirodnih i veštačkih prepreka i upotrebu bazuka.

Pošto će neprijateljski tenkovi po prodoru vršiti obilazak tačaka otpora u unutrašnjosti odbrane, to se treba pripremiti i za bočno dejstvo.

Pored navedenog pod 1) do 4), pri organizaciji kružne odbrane treba imati u vidu još sledeće:

— s obzirom na veliku vatrenu moć automatskih oruđa lake PAA, cilj neprijateljskog napada biće usmeren na uništenje ovih oruđa, kao što je u navedenom slučaju neprijatelj pokušao prve noći da uništi oruđe 40 i 12,7 mm;

— uspostavljanje veza između svih vatrenih sredstava kao i između podržanih i podržavajućih jedinica;

— organizacija izviđanja, osmatranja i obaveštavanja treba da je tako postavljena da se mogu blagovremeno otkriti pokreti neprijatelja, kako ne bi došlo do iznenađenja; kod iznetog događaja se to stvarno i desilo te se pri napadu neprijatelja prve noći nije znalo da li se radi o neprijateljskim ili sopstvenim trupama;

— preporučljivo je da se pripremi tačan plan dejstva svake jedinice i sredstva po raznim mogućim varijantama dejstva neprijatelja noću.

Po pitanju grupisanja lake PAA u kružnoj odbrani pisac izvodi sledeće zaključke:

a) Dok raspored lake PAA u toku dana mora da odgovara zahtevima PA obezbeđenja, dotle raspored za noć mora biti prilagođen uslovima obezbeđenja sa zemlje, jer se upotreba PAA kao sredstva PA odbrane znatno smanjuje. Zbog toga, za razliku od dnevnog rasporeda kada se oruđa postavljaju na rastojanjima oko 600 m, raspored noću mora biti grupisaniji. Radi toga se u zapovesti moraju predvideti drugi položaji za noć ako postoji opasnost od napada infiltrirajućih jedinica. Posedanje ovih položaja vrši se u sumrak. Rastojanja između vatrenih položaja zavise od zemljišta, veličine prostorije i mogućnosti oruđa za neposredno potpomaganje.

b) Pri izboru vatrenih položaja lake PAA za noć, treba naročitu pažnju obratiti na maskiranje, mogućnosti osmatranja, kao i da se položaji izaberu pozadi prirodnih prepreka. Ako situacija ili zemljište ne pružaju ove mogućnosti, onda treba predvideti vatre za sprečavanje napada neprijatelja u toku noći i ispred položaja postaviti veštačke prepreke i organe za osmatranje.

c) Pokret lake PAA na položaje koji su predviđeni za PA obezbeđenje u toku dana treba izvršiti pre svanuća. Pokret se mora izvršiti pažljivo — neopaženo od neprijatelja, pošto će on težiti da napadne pojedina oruđa baš u momentu pokreta. Zbog ovoga, sva oruđa ne treba da budu jednovremeno u pokretu, već dok se jedno oruđe kreće, drugo je na položaju, ili se, pak, pokret vrši pod zaštitom patrole. Pri izvršenju pokreta treba imati u vidu da se može naići na zasede, koje je neprijatelj ubacio u toku noći.

Puteve za izlazak na dnevne VP treba menjati, pošto neprijatelj neprekidno osmatra pokrete jedinica.

d) Pri posjedanju položaja za noć treba tražiti obaveštenje od suseda o minskim poljima.

*

Pored dosad iznetog, pisac daje i neka zapažanja u pogledu upotrebe i dejstva lake PA artiljerije kao:

— Mrtav prostor kod oruđa M19 (dvocevni 40 mm) koji iznosi 40—50 m zbog najniže elevacije —5°, treba tući vatrom četvorocevnih mitraljeza ili pak oruđe postaviti na nagibu. Ove mere su naročito važne za dejstvo u toku noći, kada se neprijatelj neopaženo može približiti oruđu.

— Iskustva iz rata u Koreji pokazuju da u toku noći treba da budu dva dežurna poslužioca, jer se dešavalo da, kad se odredi jedan, on zaspi; bilo je i slučajeva da su ovakvi pojedinci bili ubijeni od pojedinih ubačenih neprijateljskih grupa. Ukoliko je više ljudi kod oruđa budno, utoliko je i obaveštavanje sigurnije.

— Kontrolu veza treba vršiti u toku noći svakih 15 minuta. Osnovno sredstvo veze u toku noći je žična veza, jer rad sa radiosredstvima zahteva rad motora, a to stvara buku.

— Svako oruđe treba da ima pripremljene vatre za sve tačke i to sve da bude obeleženo na oruđu.

— Za odbranu vozila planom treba predvideti šta će da radi svaki šofer — vozač pri napadu neprijatelja. Pored toga, treba odrediti i patrole koje bi se kretale oko vozila i na slučaj napada neprijateljskih grupa na pojedina vozila vršile potpomaganje.

— Ljudstvo koje nije angažovano treba odrediti u rezervu. Ono može biti upotrebljeno kao patrole unutar ili van pojasa kružne odbrane, ili da bude smena za neko osiguranje, ili, pak, da se upotrebi za dejstvo u slučaju potrebe.

— Potrebno je češće uvežbavanje ljudstva za odbranu od napada sa zemlje i zato probne uzbune treba davati svakog dana kako bi se ljudi navikli na svoje zadatke. Sve ljudstvo treba da poznaje način uzajamne podrške, način popune municijom i održavanje veze. U slučaju da se jedinica na jednom položaju zadrži više od nedelju dana, probne uzbune treba davati jedanput u nekoliko dana.

*

Kao zaključak može se izvesti da laka PA artiljerija sa svojim automatskim oruđima (naročito višecevnim) pretstavlja vrlo efikasno sredstvo odbrane ne samo u borbi protiv neprijateljske avijacije, nego i pri odbijanju neprijateljskog napada sa zemlje, što treba imati u vidu pri upotrebi lake PAA, naročito noću kod kružne odbrane ili odbrane izdvojenih rejona.

DŽ. H.